

В. Воронкова, д. філос. н., професор,
завідувач кафедри менеджменту організацій та управління проектами
Запорізької державної інженерної академії,
Р. Андрюкайтене, д. соціальних н.,
завідувач кафедри підприємництва та економіки
Маріямпольської колегії, Литва

ПРОМИСЛОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В ЕПОХУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН, ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА КРИЗИ

Промисловий менеджмент - це термін, що походить від англ. Management Production, що в перекладі означає управління виробництвом. Виробничий менеджмент виступає як система взаємопов'язаних елементів, що характеризують виробництво, його організацію, технічне обслуговування, а також управління стратегією, програмою, виробництвом в оперативному режимі, матеріальним забезпеченням, виробничою економікою, ціноутворенням, витратами [1].

Процес управління виробництвом слід уявити як сукупність послідовних дій управлінського персоналу щодо визначення цілей для об'єктів управління та їх фактичного стану на основі реєстрації і обробки відповідної інформації, формування і утвердження (прийняття рішень), економічно обґрунтованих виробничих програм і оперативних завдань. Слід виділити п'ять основних функціональних підсистем виробничого менеджменту:

1. Управління економічною діяльністю.
2. Управління технологічною підготовкою виробництва.
3. Оперативне управління виробництвом.
4. Управління технічним обслуговуванням.
5. Управління інформаційною системою виробничого менеджменту [3].

Промисловий менеджмент пройшов складний шлях від тейлоризму до японізації, тобто з кінця ХІХ ст. і по сьогоднішній день. До недавнього часу вважалося, що еволюція більш-менш співпадає з розвитком однієї країни США, а потім розповсюдився в контексті всіх розвинених і країн, що розвиваються/ Американська система виробничого менеджменту породила техніку масового виробництва, ефективно використану американським автомобілебудуванням, заснувала свою роботу на науковому менеджменті, методах масового виробництва і американської капіталістичної системи процвітання. Успіх американської промисловості був зумовлений її технічною оснащеністю, управлінським досвідом і стійкою рентабельністю [4].

Проте з 1980-х рр. ХХ ст. промисловій гегемонії США стало и загрозувати країни Далекого Сходу, і перш за все Японія. У кінці ХХ ст. центр світового виробництва знаходився вже не у США, і не в Європі, а в Азії. Цей процес, інформаційні зміни, а також глобалізація виробництва і торгівлі привели до ряду значних наслідків, що виразилися, у тому числі, і в зниженні рівня зайнятості [4].

У цій ситуації перед менеджерами стала величезне завдання, що складалося не тільки з необхідності управління виробництвом, але й в протидії скептицизму та невпевненості, викликаних зростанням безробіття. Навряд чи можливо підвищити міру задоволеності роботою чи стимулювати актуалізацію працівників в умовах, коли масові звільнення уявляються неминучими. Менеджери повинні працювати, виходячи з обставин, що склалися, про що говорить досвід Файоля чи Слоуна [5].

Промисловий менеджмент в умовах кризи слід визначати як процес роботи під тиском таким способом, який дозволяє людям, що мають певні повноваження, планувати, організовувати, направляти і контролювати ряд взаємопов'язаних операцій і управляти процесом прийняття рішень для того, щоб вони мали можливість прийняти швидке рішення з невідкладної проблеми, яка стоїть перед організацією (виробництвом). Гарний менеджер у кризовій ситуації визначає характер дій: 1) визначити ситуацію; 2) означити цілі; 3) розробити гіпотезу; 4) зібрати факти; 5) проаналізувати факти; 6) врахувати можливі способи дії; 7) оцінити можливі способи дії; 8) прийняти рішення і впровадити його в життя; 9) уважно слідкувати за впровадженням рішення. Менеджер пройде всі ці стадії швидко, якщо буде спиратися на свій інтелект, досвід, досвід своєї команди, змусить йти швидше, надихаючи команду. Управління в кризовій ситуації - це гарне управління у напружених умовах з високою концентрацією розумових здібностей [6].

В умовах інформаційних змін сьогоднішні заводи, особливо масштабні фабрики в країнах з високим рівнем заробітної плати, є високоавтоматизованими, вони укомплектовані особливою спеціальною технікою, яку дорого купувати, налаштовувати та перепрограмувати. Р. Брукс помітив, що в сучасних високоавтоматизованих заводських цехах людей мало, але вони є. На Заході вважають, що ринок робототехніки перебуває на порозі вибуху. Сьогодні ми знаходимося у точці вигину та на кривій, де багато технологій, які колись можна було знайти тільки в науковій фантастиці, а тепер стають повсякденною реальністю [1].

І цьому спонукає промисловий менеджмент, який досяг непомірних успіхів: роботизація, технологізація, комп'ютеризація, інформатизація. Більшість інновацій сталися протягом кількох останніх років, в основі якого цифровий прогрес, який зробив великий стрибок. Щоб зрозуміти чому він відбувається тепер, ми повинні зрозуміти природу технічного прогресу в епоху цифрового обладнання, програмного забезпечення і соціальних мереж. Зокрема, ми повинні зрозуміти три його основні характеристик: що він є експоненціальним, цифровим і комбінаторним [1, с. 35].

Це свідчить про те, що прогрес цифрових технологій відбувається надзвичайно швидко, так як переважає економіка бітів. Оцифрування є задачею перетворення усіх видів інформації. Оцифрування майже всього - документів, новин, музики, фотографій, відео, мап, особистої інформації, соціальних мереж, запитів про надання інформації і відповідей на ці запити, даних з усіх видів датчиків тощо - одне з найважливіших явищ останніх років [7].

У міру того, як ми крокуємо вглиб четвертої промислової революції, оцифрування продовжує поширюватися і прискорюватися, формуючи надзвичайну статистику. Згідно з CISCO Systems, світовий інтернет-трафік збільшився у 12 разів лише за п'ять років між 2006 і 2012 роками, досягнувши 23,9 ексабайт за місяць. Такі вражаючі успіхи промислового (інформаційного, виробничого, операційного, персонального) менеджменту. CISCO Systems прогнозує, що світовий інтернет-протокол трафіку досягне 1,3 зеттабайт до 2016 року. Це понад 250 млрд. DVD-дисків інформації. Названі цифри свідчать, що оцифрування приносить дійсно великий обсяг даних, що є потужним джерелом, що підтримує життя сучасної організації і науки [1].

Для промислового менеджменту продуктивність в епоху інформаційних змін та глобалізації - це проблема №1. Це здатність країни поліпшити свій рівень життя з плином часу, яка майже повністю залежить від її здатності збільшувати продуктивність у розрахунку на одного робітника [8].

Інновації - це фактор, за рахунок яких відбувається зростання продуктивності та досягнення за її рахунок процвітання. В той же час винаходи потужних технологій є центральними для економічного поступу. Деякі технології є достатньо значущими, щоб прискорити нормальний хід економічного прогресу. Економісти називають інновації подібні

до парової потужності й електрики технологіями загального призначення (ТЗП), що мають вплив на багато секторів економіки [9]. «Вплив» тут - велике зростання обсягу продукції через значене збільшення продуктивності, які прискорюють звичайний хід економічного поступу. Вони мають вдосконалюватися з плином часу і бути спроможними призводити до нових інновацій [10].

Саме розвиток ІКТ призводить до розвитку промислового менеджменту в епоху інформаційних змін, глобалізації та кризи.

Література

1. Бріньолфссон Е., Макафі Е. Друга епоха машин: робота, прогрес та процвітання в часи надзвичайних технологій. Київ : FUND, 2016. 236 с.
2. Воронкова В. Г. Административная деятельность как объект саморефлексии руководителя // Гілея. Історичні науки. Філософські науки. Політичні науки: науковий вісник: збірник наукових праць. Київ : Вид-во УАН ТОВ "НВП "ВІР", 2015. Вип.100. С. 91-97.
3. Воронкова В. Г., Нікітенко В. О. Сучасна геокультура як соціокультурний феномен культурної глобалізації. К : «Видавництво «Гілея», Вип. 72. 2013. С.487-492.
4. Мельник В. В. Полікультурність в контексті глобалізації: соціально-філософський аналіз Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: [зб. наук. пр.] Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2015. Вип. 22. С. 217-229.
5. Нікітенко В. О. Геокультурні цінності в умовах сучасного світового розвитку: соціально-філософський вимір // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2013. Вип. 54. С. 266-280.
6. Nikitenko Vitalina. Geokulturni values in today's world development: a socio-philosophical dimension// Humanitarian Bulletin of Zaporizhzhsha State Engineering Academy/M-of education and science of Ukraine, Zaporizhzhia State Engineering Academy. Zaporizhzhia. 2013. Вип. 54. С. 266.
7. Рижова І. С. Smart-технології як фактор розвитку сучасного дизайну // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2017. Вип.69 (1). С. 174-183
8. Сидоренко С. В. Підприємницька етика та шляхи її регулювання // Культурологічний вісник. Науково-теоретичний щорічник Нижньої Наддніпряни. Випуск 23. Запоріжжя, 2009. С. 167-170.
9. Олексенко Р. І. Філософія розвитку інформаційного суспільства в епоху глобалізації // Гілея: науковий вісник. 2015. Вип. 98. С. 230-232.